

Tweezonder vraagt subtiele samenwerking

Een boot die verbindt

Eerst is er die uitdaging van de eerste spannende halen in de tweezonder. Als die er eenmaal op zitten gaat het erom of je elkaar goed aanvoelt. Technisch moeten de roeiers van elkaar verschillen, maar trekt tweezonderers misschien ook verschillende types naar elkaar toe?

 “Tijdens het naar voren rijden sleepte het blad van onze riemen steunzoekend over het water en wanneer het moment daar was om ze verticaal te draaien en het water vast te pakken gulpte een gevoel dat nog het beste te vergelijken was met hoogtevrees mijn lichaam binnen.(...) Alleen de haal zelf bood een beetje vastigheid maar dat duurde maar even en dan was er weer die wankel leegte aan het eind, wanneer het blad zijn steun behoorde te verlaten.”

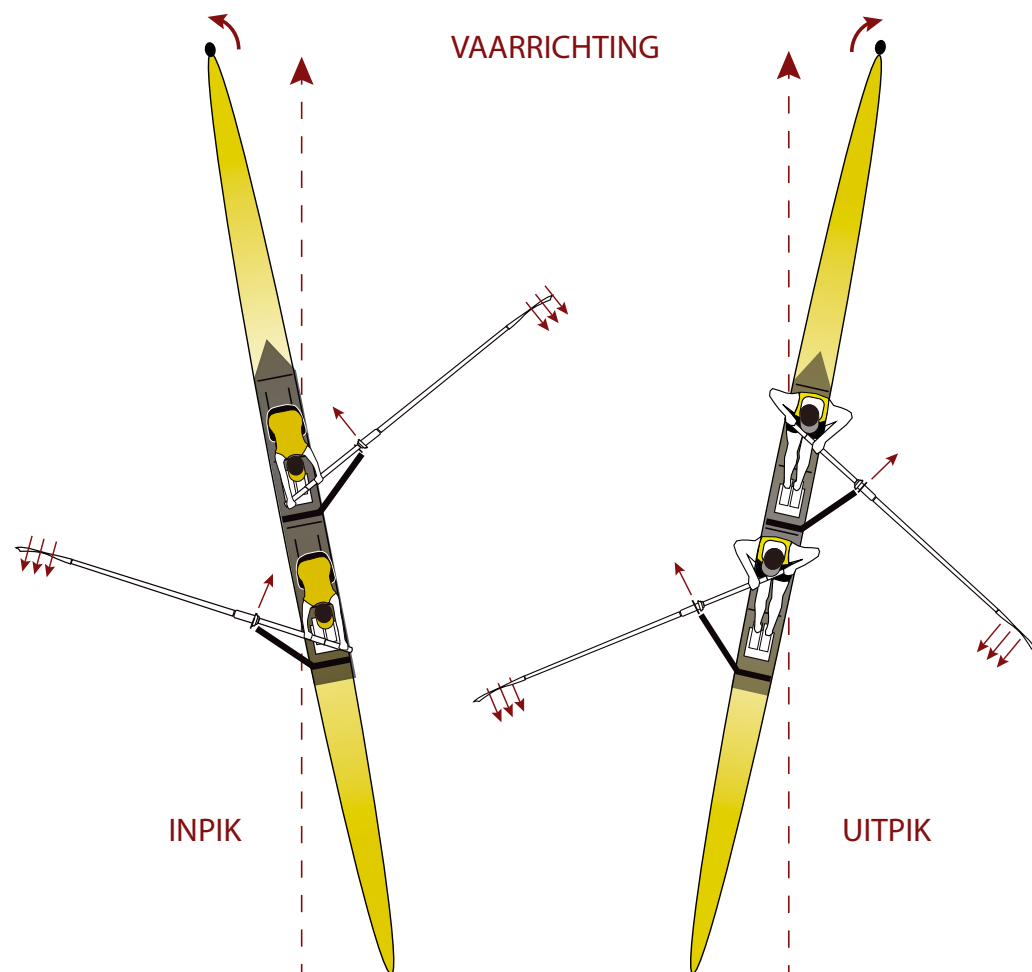
Zo beschrijft Hans Maarten van den Brink in *Over het water* de eerste halen in een tweezonder, volgens hem het mooiste roeinummers wat er is. Het boek is gebaseerd op zijn persoonlijke ervaringen als wedstrijdroeier. Maar je leest tussen de regels door dat dat niet de enige reden is dat hij het boottype laat figureren. Gevraagd naar de rol die de tweezonder in het boek speelt vertelt hij: “Het verhaal laat zien hoe er door het tweezonderen een

onzichtbare verbinding kan ontstaan tussen twee mensen die verder niets met elkaar hebben. Twee totaal verschillende jongens van verschillende afkomst. En toch moeten ze ergens iets met elkaar hebben, want tweezonderers vergt de grootste mate van afhankelijkheid die je in een roeiploeg kunt vinden.”
Je gaat je afvragen of tweezonderers niet stiekem ook verschillende types naar elkaar toe trekt. Misschien gaat het wel beter als je

Rogier Blink (boeg)

“Als je mooi water hebt in de skiff dan is dat heerlijk in je eentje. Maar in een twee kun je maar één kant doen. Dat is nog mooier, je bent afhankelijk van de ander. En het is zoveel stiller dan een acht of een vier. Helemaal die keer toen we in Portugal op een stuwmeer aan het trainen waren en de coachboot even verdwenen was. Alleen nog het geluid van de twee riemen en het water langs de boot.”

DE KWISPEL ontstaat door de zijwaartse krachten van de riemen als die schuin op de boot staan. Bij de inpik staan deze krachten naar de boot toe gericht, waardoor de boot tegen de klok in draait, en bij de uitpik juist van de boot af, waardoor de boot met de klok mee draait. Van bovenaf gezien zwenkt de boot tijdens de haal eerst naar bakboord, dan naar stuurboord.

Bij de inpik kan de slag die draaibeweging tegenwerken door een fractie eerder druk te pakken dan de boeg. Bij de uitpik is het precies andersom en kan de boeg de boot rechtdoor laten gaan door langer druk vast te houden dan de slag.

Hetzelfde effect speelt ook bij grotere boordboten zoals een vierzonder. Het is daar te neutraliseren door de twee roeiers in het middenschip op hetzelfde boord te laten roeien: de Italiaanse opstelling of 'blok'.

van elkaar verschilt?

Mitchel Steenman, die zich samen met Rogier Blink in het boottype voorbereidt op de Olympische Spelen van Rio, begon zijn tweezondercarrière op een jeugdroeikamp: "We zaten in een dubbeltwee en hebben toen beiden een riem overboord gegooid", vertelt hij lachend. Serieuzer werd het toen hij in 2001 niet door de scullselectie bij de junioren kwam. "Ga maar boordroeien, zeiden ze. Toen stapte ik met Olaf van Anandel in de tweezonder en gingen we gelijk 15 seconden harder dan in de dubbeltwee. Uiteindelijk werden we zesde op de junioren WK."

Waar Steenman geboren lijkt voor het nummer en al met meerdere partners internationaal voer, was het voor Rogier Blink

altijd een bijnummer bij de acht. Zijn eerste tweezonderwedstrijd had nog het meest weg van een flipperkast: "Na de start lagen we al gauw tussen de zeilboten aan de kant en op de 1700 meter hadden we een aanvaring in baan 5 terwijl we in baan 1 gestart waren."

Dat het klikt tussen de heren, die na de Olympische Spelen van 2012 samen instapten en in 2013 Europees kampioen werden, schrijft Blink vooral toe aan Steenman: "Mitchel kan met iedereen tweezonderen. Dat kan ik echt niet. Hij zegt: 'Ik voel gewoon wat jij doet en ga er tegenin hangen.'"

Het technische verschil tussen de roeiers in een tweezonder kan voorkomen dat de boot bij de inpik naar bakboord draait en

bij de uitpik naar stuurboord (zie hierboven: de kwispel). Steenman: "De boot vaart het makkelijkst als hij rechtdoor gaat, en dat is wat we proberen te bereiken. Dat gaat op gevoel, we passen onze haal niet bewust aan. Maar als we moe worden gaat Rogier harder inpikken en word ik voorin lui en maak harder af. Dan komt de kwispel er wel eens in." Blink: "Als je goed samen voelt hoe de boot loopt kun je ook prima rechtdoor gaan met roeiers die niet evenveel druk leveren."

Je zou zeggen dat je voor zo'n subtiel gevoel veel samen moet roeien. Maar omdat Steenman in Rotterdam en Amsterdam woont en Blink in Groningen, trainen ze op het ogenblik niet zo vaak samen. ▶

Blink: “Dat gaat juist goed. Als je zoveel roeit als wij heb je ook afwisseling nodig, daar word je scherper van. Je gaat samen toch een beetje dezelfde fouten maken, we zitten bijvoorbeeld al snel beiden nog maar 1 cm boven het water met ons blad. In de skiff zit ik verder van het water en dat neem ik mee.” Steenman: “Op een gegeven moment kom je in een soort gemakpositie, dan ga je elkaar compenseren. Sommige mensen zie je dan steeds verder van hun boord afvallen.” Voorkomen dus, dat je teveel op elkaar gaat lijken.

Op de vraag of ze buiten het roeien ook vrienden zouden zijn komt geen duidelijk antwoord. Waarschijnlijk niet, ze wonen nu eenmaal ver van elkaar af. En of ze dan misschien dezelfde films leuk vinden?

Blink: “Denk je dat we tijd hebben om films te kijken? Ik ben blij als het me na een zware trainingsdag nog lukt om te koken.” Verschillend zijn ze zeker. Waar Blink een makkelijke prater is en er plezier in lijkt te hebben om het vuurtje op te stoken (“Ik kan prima roeien met mist op de Bosbaan, als de rest het maar niet doet”), weegt Steenman zijn woorden meer. Ze vinden elkaar in het roeien, en waarderen het feit dat ze er bij trainingskampen hetzelfde leefritme op na houden.

Het klinkt logisch voor topsporters. Je wilt hard roeien, en je zoekt degene met wie dat het best lukt. Klikt het ook buiten de boot, dan is het mooi meegenomen. En zo niet, dan deel je het grootste deel van de tijd in

ieder geval het plezier in roeien.

Maar ook in het veteranenroeien zijn het niet per se dezelfde types die elkaar opzoeken in de tweezonder. Johan Bielderman en Richard Helsloot van roeivereniging Breda hebben een totaal verschillende roeiachtergrond maar varen al negen jaar met plezier samen op het rustige roeiwater van de Binnenbedijkte Maas.

Helsloot is van hen veruit de meest ervaren tweezonderaar. “Ik zat er altijd lekkerder in dan in een dubbeltwee. Als je me ’s nachts wakker belt en me vraagt om in de inpikhouding te gaan zitten, draai ik zo naar stuurboord.” In de jaren zeventig werd hij vier keer tweede op de WK in de lichte vierzonder, en heeft sinds die tijd ook altijd in tweezonders geroeid. Voor Bielderman is de tweezonder veel meer een uitdaging: “Ik roeide als student in Groningen ooit eens in een overnaadse twee met stuurman, maar dat was het wel ongeveer. Ik heb veel meer in de dubbeltwee geroeid.”

Bielderman denkt bij het mooie van tweezonderen vooral aan de beleving van het roeien. “Mijn vorige tweezonder heette Symbi, naar symbiose. Zo mooi gelijk roeien dat het lijkt of je één persoon bent in de boot.” Helsloot lijkt meer gedreven door de praktische voordelen: “We wonen en werken dicht bij elkaar en kunnen zo even bellen om af te spreken. Onze eigen boot ligt bij Johan thuis aan het water. Skiffen is best saai en met zijn tweeën kun je makkelijk afspreken.”

Misschien is het minder romantisch dan Hans Maarten van den Brink het verwoordt. Maar toch is het vooral de boot die twee verschillende mensen verbindt. Sterker: in technisch opzicht moeten ze zelfs van elkaar verschillen om goed samen te roeien. ■!

Johan Bielderman (slag)

“Het is echt heel anders dan dubbeltweeën. Ik heb met dezelfde mensen in exact dezelfde boot dubbeltwee gevaren en tweezonder, en ik heb me serieus afgevraagd of het wel dezelfde boot was. Er zat bij het tweezonderen veel meer rust in en de halen leken veel langer.” Helsloot: “Dat zijn ze waarschijnlijk ook.”

